

EŠD 582

Ptujski oltar Konrada Laiba

ime objekta

ptujski oltar Konrada Laiba

časovna opredelitev

sredina 15. stoletja

tehnika, material

tempera, olje na lesu

čas restavriranja

večkrat v preteklosti; zadnji poseg: Ivan Bogovčič, Restavratorski center, ZVKDS, 1996–1998

tehnike restavriranja

odstranjevanje neustreznih kasnejših dodatkov, potemnelih zaščitnih premazov in umazanije, dopolnjevanje manjkajočih delov, retuša barvnih plasti in pozlate, zaščitni premaz.

ogled

župnijska cerkev sv. Jurija na Ptuju

Konrad Laib velja za najpomembnejšega salzburškega slikarja sredine 15. stoletja in sodi poleg Švicarja Konrada Witzja in anonimnega Mojstra Albrechtovega oltarja, ki je deloval na Dunaju, med prve umetnike, ki so v alpskem in podonavskem prostoru začeli uvajati razvojne dosežke nizozemskega slikarstva (Höfler, 1999).

Gotski krilni oltar mojstra Konrada Laiba je po doslej znanih podatkih in raziskavah edino mojstrovo delo z ohranjenimi prvotnimi okvirji okoli slik triptiha (Bogovčič, 1999).

Na sprednji, praznični strani oltarja v sredini je prizor Marijine smrti, desno podoba sv. Hieronima, na levi sv. Marka, v spodnjem delu, na predeli pa je naslikan Veronikin prt. Na hrbtni, delavniški strani je v sredini Marija z Jezusom, za apostolom Markom je sv. Bernardin, za sv. Hieronimom pa sv. Nikolaj.

Leta 1512 je bil oltar prvič močno preslikan. Takrat je bil naslikan tudi prizor Marije z Jezusom. Leta 1930/1931 je oltar restavriral naš slikar in restavrator mojster Matej Sternen. Odstranjene so bile mnoge preslikave in retuširane poškodbe barvne plasti.

Med letoma 1996 in 1998 je oltar konserviral in restavriral konservator-restavrator Ivan Bogovčič, takrat zaposlen na Restavratorskem centru RS (danes Restavratorski center, ZVKDS).

Po preiskavah in analizah in po sondiranju je bil izbrana metoda odstranjevanja ostankov starejših presli-

▶ Detajl, odstranjevanje potemnelega laka in umazanije s površine slike.

▼ Beli predeli so zakitane poškodbe.

Ptujski oltar Konrada Laiba, delavniška stran.
.....

kav in retuš, potemnelih lakov in umazanije pa tudi neustreznih kitov, saj so ponekod prekrivali tudi prvotno poslikavo. Šele potem je bilo mogoče ugotoviti dejansko stanje oltarja. Močno poškodovan je bil v spodnjih delih, še posebno na sliki sv. Hieronima.

Poleg dopolnjevanja manjkajočih lesenih delov oltarja, kitanja in retuširanja, ki je bilo izvedeno v kombinaciji črtkanja, točkanja in lazuriranja, je bil izveden tudi anoksi postopek dezinfekcije in dezinskcije.

Oltar Konrada Laiba je lesen in zato še posebej občutljiv za klimatske spremembe v okolju, v katerem stoji. Veliko umetnin se po konserviranju in restavriranju vrača nazaj v svoje okolje, ki je včasih neprimerno, zato je z načrtovanjem posegov zelo pomembno zagotoviti tudi sredstva za vzpostavitev ustreznih pogojev za umetnino in stanje umetnine nadzorovati še naprej.

TAMARA TRČEK PEČAK, *fotografija: arhiv NARODNE GALERIJE, stran 120: VALENTIN BENEDIK, arhiv ZVKDS, RC*

Ptujski oltar Konrada Laiba, praznična stran.
.....